

Економічні прогнози необхідні для визначення шляхів розвитку суспільства й економічних ресурсів, що забезпечують його досягнення, для виявлення найбільш ймовірних і економічно ефективних варіантів довгострокових, середньострокових і поточних планів, обґрунтування основних напрямків економічної і технічної політики, передбачення наслідків прийнятих рішень і здійснюваних у даний момент заходів.

Література:

1. Безбородова Т. В. Удосконалення механізму управління фінансови ми ресурсами підприємств / Т. В. Безбородова // Держава та регіони. – 2011. – № 5. – С. 21–23.
2. Здрок В.В. Економетрія: Підручник / В.В. Здрок, Т. Лагоцький. – К. : Знання, 2014. – 541 с.
3. Масловська Л.Ц. Оптимізація структури фінансових ресурсів / Л.Ц. Масловська, Л.В. Недільська // Економіка АПК . - 2009. - № 10. – С. 59–63.
4. Чистов С.М. Соціально-економічне прогнозування [Електронний ресурс] / С.М. Чистов // Державне регулювання економіки. – 2010. – № 3. – Режим доступу до ресурсу: <http://fingal.com.ua/content/view/203/39/>.
5. Мельнічук Н. О. Аналіз діяльності комерційних банків як спосіб підтримки ліквідності і забезпечення їх функціонування [Електронний ресурс] / Н. О. Мельнічук // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – Вип. 3. – Режим доступу до ресурсу: <http://global-national.in.ua/>.

УДК 336.743

Камінська Н., Копичин Є.

Львівський національний університет імені Івана Франка

**ОЦІНКА ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ВОЛАТИЛЬНОСТІ РИНКУ
КРИПТОВАЛЮТ**

Kaminska N., Kopychyn Y.

**EVALUATION AND FORECASTING THE VOLATILITY
OF THE CRYPTOCURRENCY MARKET**

Сучасна грошова система є дуже складною, проте вона мало еволюціонувала за останні десятиріччя. Новим революційним проривом в історії грошей стала поява віртуальної валюти – криптовалюти, інтерес до якої росте в геометричній прогресії, з'являються нові програмні розробки та технології в цій сфері. В різних країнах криптовалюту оцінюють неоднозначно. Наприклад, в Японії та Швейцарії, її вважають повноцінним засобом платежу, і, навіть, приймають в криптовалюті оплату за комунальні послуги. В інших країнах криптовалюту вважають послугами, або правами на майно, а не валютою в класичному її розумінні. Існують і країни, де криптовалюта заборонена. Тема обігу та виробництва криптовалют є новою в світі і, зокрема,

в Україні, тому чіткого юридичного регулювання, як самих криптовалют, так і діяльність по їх майнінгу та генеруванню в нашій державі на даний час немає.

Зрозуміло лише, що криптовалюта сама себе рекламує та задає вектор розвитку своєї популярності. Самодостатність цієї системи вражає: вона розвивається сама по собі, без організатора, лякаючи неосязністю перспектив.

Сьогодні крипто-майнінг в світі можна вважати повноцінною індустрією з компаніями, які інвестують мільйони доларів в обладнання для видобутку криптовалюти, наприклад, біткоїн, лайткоїн, ефіріум, етеріум та інших. Криптовалюта вигідніше звичайної валюти практично у всіх обставинах, коли можлива електронна транзакція, адже вона миттєва, безкоштовна, фактично не ризикована та анонімна.

Темпи розвитку інноваційних рішень на базі технології блокчейн сприяють трансформації не лише галузі фінансових сервісів, появи нових продуктів і послуг, а й змінам в підходах їх надання. Вже зараз доступними є широкий спектр універсальних блокчейн-платформ і хмарних інструментів, що дозволяють швидко за допомогою шаблонів розгортати готову мережеву інфраструктуру під різні завдання і потреби компаній і установ банківського сектора.

В умовах швидкозмінної глобальної економічної кон'юнктури дослідження питання формування та прогнозування курсу криптовалют є надзвичайно цікавим та актуальним. На перший план виходить інвестиційна привабливість криптовалют, тоді як фундаментальних чинників, здатних вплинути на волатильність курсу криптовалют є досить багато.

Якщо розглядати довгострокову перспективу, то росту цін буде сприяти не лише підвищення інтересу та легалізація криптовалют, що зараз відбувається по всьому світі, але й те, що емісія багатьох криптовалют обмежена алгоритмом. Система працює так, що випустити більше заздалегіть встановленого числа одиниць віртуальної валюти неможливо. Також, що є ще одною значною перевагою криптовалют, є те, що обсяги їх емісії недоступні для маніпуляцій з боку окремої особистості, організації або уряду.

В короткостроковій перспективі криптовалюти піддаються значним коливанням, як в сторону росту, так і в протилежному значенні. Це може відбуватися через декілька причин. Коливання на цьому ринку можуть виникнути навіть у разі декількох великих угод. Наприклад, якщо один чи декілька продавців виставлять велику угоду на продаж криптовалют, то за лічені хвилини ціна криптовалюти може обвалитися в десятки, а то і сотні разів. Також падіння цін на віртуальні гроші може бути викликане банальним падінням довіри до криптовалюти.

Всі хто обирає криптовалюту, як об'єкт довгострокових інвестицій ризикує. Ріст вартості віртуальних грошей в майбутньому виглядає досить ймовірним, але не є гарантованим. Є надзвичайно багато чинників, що можуть цьому завадити. Наприклад, якщо в системі тої чи іншої криптовалюти буде

знайдена якась слабкість, або на біржу буде здійснена хакерська атака, або, можливо, держави почнуть масово вводити заборону на використання цього типу валют, то вартість такої криптовалюти може обвалитися навіть до нуля.

Ціни на криптовалюту формуються так само, як і на будь-який інший актив, під дією попиту та пропозиції. Первісна вартість криптовалюти – це вартість витраченої електроенергії, а вторинну вартість визначає саме попит на цю криптовалюту, який може бути декількох видів: спекулятивно-інвесторський, пов'язаний з купівлею товару та пов'язаний з переказами криптовалюти.

Популярність віртуальної валюти зростає з кожним днем, саме тому постає необхідність прогнозування курсу тої, чи іншої криптовалюти, наприклад:

- при подорожі за кордон, необхідно враховувати сезонний ріст валюти і заздалегідь підготуватися до поїздки.

- при купівлі товарів в інтернет-магазинах, на іноземних аукціонах тощо (вже зараз, в деяких магазинах існує можливість здійснити розрахунок цифровою валютою) – курс валюти істотно впливатиме на собівартість та доставку товару.

- при інвестуванні у віртуальну валюту або портфель криптоактивів.

Зауважимо, що стрімке зростання курсів криптовалют привертає до себе все більше уваги з боку інвесторів. Наприклад, найпопулярніша в світі криптовалюта – біткоїн – з початку року виросла майже на 400%, а вартість лайткоїна і ефіріума збільшилася за останній рік в середньому в 10 разів. Зрозуміло, таку прибутковість сьогодні не в силах запропонувати жоден банк і жоден інвестиційний фонд. Щоправда, нещодавня заборона урядом Китаю всіх ICO (Initial Coin Offering - первинне розміщення монет, форма залучення інвестицій у нові технологічні проекти) та припинення операцій з цифровими валютами деякими китайськими криптовалютними біржами привело до різкого падіння вартості всіх криптовалют, серед яких найбільше постраждав біткоїн, вартість якого за два дні впала на 22%.

Бачимо, що чутливий до багатьох факторів, в тому числі і політичних, ринок криптовалюти характеризується високою мірою волатильності і безмежним потенціалом.

Таким чином, сьогодні ми стоїмо на порозі нової хвилі інновацій, в час коли необхідно вміти приймати оптимальні рішення, прогнозувати тенденції і використовувати можливості.

Література:

1. Електронний ресурс. Режим доступу:

<https://blockgeeks.com/guides/what-is-cryptocurrency>.

2. Електронний ресурс. Режим доступу:

<http://cryptocurrencyfacts.com/how-does-cryptocurrency-work> .